

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista!

„Podte, zpívejme Hospodinu, prokřikujme skále spasení našeho. Předejděme obličej jeho s díkyčiněním, žalmy prozpěvujme jemu... Podte, sklánějme se, a padněme před ním, klekejme před Hospodinem stvořitelem naším.“ Ž 95,2-7

Píseň 438 *Přišli jsme, ó Ježíši*

Modlitba: Hospodine, Pane náš,

před Tebou se vděčně skláníme, neboť Ty se hledajícimu dáváš nalézti, tlukoucímú otvíráš a prosícího vyslycháš. Kolikrát je Tvoje odpověď ovšem jiná, než bychom čekali – hlubší a milostivější – a my se bojíme, abychom ji nepřeslechli a neodmítli ve své tuposti. Toužíme zaslechnout a nechat se zasáhnout Tvým Slovem pravdy a života, jak zaznívá v evangeliu Tvého Syna Ježíše Krista.

Ved' nás svým Duchem, Bože, abychom v Ježíši Kristu měli svého Mistra, Pána života, svého pastýře, abychom byli připojeni k jeho učedníkům a apoštolům a stali se součástí Tvého lidu. Lidu, který nevyniká myšlenkou, silou ani mravností, ale má u Tebe své bezpečí, je nesen Tvou věrností, s úctou Ti naslouchá a nechává se Tvým Slovem formovat. O to Tě prosíme na počátku našich dnešních bohoslužeb. Amen.

Čtení: 2 Kr 5,9-17

Píseň 613 *Oči všech se upírají*

Text: L 17,11-19

Kázání:

Donedávna se nám mohlo zdát docela jasné, kdo je zdravý a kdo nemocný. Poslední dobou se v tom trochu ztrácíme. Někteří mají v těle virus, ale nemají příznaky, jiní virus nemají, ale vůbec se necítí ve své kůži. Někomu se dýchá špatně, protože má zasažené plíce, jinému se dýchá stejně špatně, protože se bojí. Jedni se cítí být druhými ohrožováni a žádají větší ochranu, jiní nevidí důvod, proč by měli být za nebezpečné považováni a proč by měli být nuceni žít v izolaci. Nemocný může být buď ten, kdo se tak cítí, anebo ten, kdo je společností za chorého označen. Nebývá však vždycky obojí ve shodě. Kdo je skutečně zdravý?

Není asi moc dobře těm, kdo volají o smilování. Nevíme ovšem přesně, čím vším trpí deset malomocných v příběhu z Lukášova evangelia. Zda bolestí fyzickou, duševní, anebo sociálním vyloučením, pocitem vlastní neužitečnosti a nesmyslnosti žití anebo pochybnostmi o Boží lásce a milosti. Cokoli z toho může být tím, co brání plnému zdraví. Vztahují ruce k Ježíšovi: *Smiluj se nad námi!* Vlastně pořádně neřeknou, co chtějí, a my nevíme, co od Ježíše čekají. Možná nic víc než almužnu a dobré slovo.

Ježíšovo smilování je zvláštní. Jako by je od sebe odháněl: „Jděte a ukažte se kněžím!“ Nijak se nedojímá. Nekáže jim, nic s nimi neprovádí. Jenže, je to přece síla. Kněží totiž podle Mojžíšova Zákona rozhodují o tom, kdo je nemocný (malomocný) a musí být izolován, a kdo je uzdraven a může se vrátit mezi lidi. Ježíš s těmi nemocnými tedy zachází jako se zdravými. Jen se na ně podíval a poslal je za kněžími. Skoro to vypadá, jako by řekl: co mi tady fňukáte? Ve své bídě a sebelítosti jste se tak zabydli, že jste si ani nevšimli, že nejste nemocní! - - Jenže tak to není. Příběh vysloveně říká, že když tam (za těmi kněžími) šli, že byli očištěni, to znamená uzdraveni. Až když vyšli, něco se s nimi stalo. Někde cestou došlo k jejich proměně.

Jako tolikrát v Novém Zákoně zůstává záhadou, co a jak vlastně ten Ježíš dělá. Tušíme, že nejde jenom o to, abychom sebe jinak viděli, abychom změnili pohled na sebe samé. Setkání s Ježíšem, jeho Slovo v tom hrají nějakou důležitou roli. Ale úplně do toho nevidíme. Asi – jako ti malomocní – se musíme na Ježíšovo Slovo spolehnout a vyjít, aby se s námi něco stalo. (Z toho příběhu teď dělám podobenství o víře. O nás. Mohu? Je to dovoleno?) Není tohle zvěst evangelia: Ježíš říká, jste moji, jste ospravedlnění hříšníci, máte právo Božích dětí, patříte do Božího království, a my v tu chvíli, když se na sebe podíváme, tak nic takového nevidíme, ale když tomu uvěříme a podle toho začneme žít („vyjdeme“), ono se něco děje, něco se mění?

To, že byli očištěni, až když vyšli, říká něco o víře, která není jenom nějakým přikývnutím věrouce. A připadá mi, že ten příběh postihuje něco z povahy života vůbec. Život si nemůžeme nějak vyzkoušet nanečisto, zjistit si nejdřív výsledek a podle toho se zařídit. Pouštíme se do něj s důvěrou, že tahle cesta nasměřovaná Ježíšem je dobrá, že vede k dobrému cíli. Že - zatím flekatí a páchnoucí - budeme cestou očištění, zbaveni toho, co si s sebou vlečeme, co nás křiví a deptá.

Jenže příběh pokračuje a možná právě jeho pokračování je hodno pozornosti. Přináší něco jiného a něco navíc než jiné příběhy o uzdravení. Jeden z uzdravených malomocných se vrací, padá Ježíšovi k nohám, děkuje mu a chválí Boha. Objevil vděčnost. A teprve v tuhle chvíli mluví Ježíš o víře a spasení! *Tvá víra tě zachránila!* Jen jeden z desíti objevil vděčnost a tím další rozměr víry. Ten poměr je možná dodnes výstižný – je tomu tak, že 90% lidí žije z Boží milosti, ale neuvědomuje si to ani nemá potřebu to jakkoli vyjádřit? Ježíš si všimne, že se vrátil jen jeden z desíti, ale nehartusí, těch devět nekárá ani jim nevyhrožuje (jako že by třeba měli být toho dobrodiní zbaveni). Nechává těch devět jít svou cestou a povzbuzuje, pozvedá toho jednoho, který se vrátil. A je to náповěda pro nás, čtenáře a posluchače evangelia, abychom si všímali těch momentů v našem životě, kdy nás takřka mimoděk, cestou potkalo očištění, uzdravení, narovnání, osvobození. Kdy se nás dotkla milost – a jak a čím na ni odpovídáme?

Objevuje se tu nějaký nový rozměr života – něco více než očista a návrat do společnosti. Je dnes takovým módním trendem, uvažovat o tom, jaký má víra dopad na lidské zdraví. Věřící jsou zdravější. Je na tom hodně pravdy. Život víry může umenšit strachy a stresy, napomáhá dobrým vztahům a životnímu optimismu. Co mi na tom vadí: že se tu víra ocitá ve společnosti diety, tělesných cvičení, relaxace apod. Že je tu víra podřízena účelu: být zdravý. Zdraví jako by mělo být smyslem a cílem. Věříme, abychom byli zdraví. Příběh o deseti uzdravených a jednom navrátilci ukazuje, že zdraví není cílem. Pro toho jednoho víra nekončí u jeho zdraví. Tomu jednomu se ve víře odkrývá rozměr spasení.

Možná nejde jenom o vděčnost. Třeba ti ostatní také nějakou vděčnost pociťovali. Třeba ji i vyjádřili obětováním v chrámu, jak jim předepisuje Zákon Mojžíšův. Ale jen ten jeden se vrací, navrací. A to je výraz, který bible užívá pro pokání. Pokání nemusí být spojeno jen s nějakým hrozným proviněním. Není to kategorie morální, ale existenciální. Pokání je návratem ke Stvořiteli, k něčemu hluboce lidskému, co je do nás vloženo ze samé naší podstaty. Ten, který byl oddělen od Boha, od Bytí, od bytostné důvěry a naděje, ten je nyní nachází. Jako by z té události získal něco víc. Vrací se a obrací bezprostředně k Ježíšovi. Vidí ho jako iniciátora a původce své životní změny. A já mám dojem, že spatřit tuto souvislost, uvědomit si ji, přihlásit se k ní je tím, co jej posouvá někam dál. Očištěno, uzdraveno bylo deset. Spasen, zachráněn jen jediný.

Ten dvojnásob menšinový, vyčleněný ze společnosti jakožto nemocný a jakožto Samařan, když má šanci vrátit se zpět mezi normální lidi, včlenit se do většiny, tento člověk jako by se zase sám vyčlenil, šel jinudy. Jenže je to přece jiné než na počátku, tuhle zvláštní menšinovost víry nenesel jako břemeno a ohrožení, ale otevřenost a naději. Ten, který od Pána života slyší: *Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila*, ten se může cítit divný a jiný a (třeba někdy) sám, ale nebude už nikdy úplně ztracený a bez naděje. Nenachází totiž sounáležitost a bezpečí ve většině, ale v živém Bohu. Amen.

Píseň 604 *Bud' sláva Bohu, chvála Otci*

Ohlášky, sbírka

Přímlyvná modlitba: Pane, prosíme a přimlouváme se za všechny, kdo patří k menšině a většina jim to dává pocítit. Za Palestince v Izraeli, za Ujgury v Číně, za Rohingy v Myanmaru, za Rómy v Česku, za křesťany v muslimských zemích, za muslimy v křesťanských zemích. Prosíme a přimlouváme se za nemocné a trpící. Ať už jejich utrpení působí bolest fyzická či psychická anebo vyčlenění ze společnosti či ztráta smyslu vlastní existence. Prosíme za ty, kdo hledají útočiště, přijetí, důvěru. Prosíme za všechny, kdo různými způsoby pečují o nemocné a zraněné. S vděčností za jejich péči prosíme pro ně o sílu a požehnaní... Otče náš...

Poslání: 1 Pt 1,3-9

Požehnaní

Píseň (Svítá) 447 *Každý den Pán mi sílu dává*